

Jeden za všechny, všichni za jednoho.

Sarvamangalam. V sanskrtu to znamená požehnání všemu, štěstí pro všechny. Jedno přání, mnohá štěstí. Jedno štěstí, mnohá přání. Od nás pro vás. I v roce 2019 budeme vnášet světlo do vyjednávání s úřady a radost do společné práce s dětmi v lesích. Motto z našeho péefka známe zejména díky Dumasovým mušketýrům a jejich společnému nepříteli v kardinálském rouše. A protože samozvaných kardinálů přibývá, získává společné usilování vyšší smysl. Kdo by je chtěl mít podepřené příběhem z české historie, stačí, když si vzpomene, co podle legendy řekl umírající kníže Svatopluk svým třem synům. Když se rok od otcovy smrti vydali různými cestami, přestala existovat Velká Morava. Čeká nás společná výzva. Věříme, že společně ji dokážeme překonat.

Sarvamangalam.

Povídání k čaji:

Dnešní rodiče lesní školky osobně nezažili, i proto bývají skeptičtí k jejich fungování. Základní otázky k fungování lesních školek zodpovídala předsedkyně Asociace lesních mateřských škol **Tereza Valkounová** v pořadu [Seznam TV Rodinka](#). Další osvěta proběhne již brzy, 10. ledna v tomtéž pořadu, tentokrát to bude na téma zima venku s dětmi.

10 LET ŠKOLKY ZEMĚ

První lesní školku založily matky z Letné. Dnes je ZeMě pro stovku dětí.

První lesní školka v Česku vznikla před deseti lety, dnes se jmenuje ZeMě a usadila se v Řevnicích, kousek za Prahou. Zakladatelky ZeMě ale před lety bydlely v Praze na Letné a chtěly, aby jejich děti trávily společně a smysluplně čas nejlépe někde v přírodě. O existenci lesních školek v zahraničí tehdy nevěděly téměř nic, ale skupina byla akční, a tak si od kamarádky půjčila pozemek v Dobřichovicích a děti začaly jezdit několikrát týdně za přírodou z hlavního nádraží v doprovodu prvního průvodce, kterým se stal Petr Josefus, podle „matek zakladatelek“ chlap do nepohody, který děti vzal do lesa, na záda hodil celtu, bágl, když byla zima, zapálili ohýnek, když přšelo, postavili z cely stan a jen tak trávili dny v lese.

„Byli jsme tehdy skupina přátel s malými dětmi a chtěli jsme si někde na venkově vytvořit takový malý ráj, kde bychom mohli žít společně. Začali jsme školkou,“ říká jedna ze zakladatelek Daniela Kořínková. *„Slyšela jsem tenkrát, že v Kanadě existují nějaké lesní školky, ale vůbec jsme neměly ambice něco takového napodobovat,“* dodává druhá ze zakladatelek Michaela Formanová.

Děti se s Petrem nejdříve potkaly ve Stromovce a ukázalo se, že očekávání půjdou naplnit. *„Nabídku stát se průvodcem dětí jsem dostal, když jsem se po více než třech letech cestování vrátil zpět do Prahy. Napřed jsem kamarádům hlídal děti jednotlivě, pak nás napadlo udělat školku. S šesti až osmi dětmi, dvěma karimatkami a pončem,“* s úsměvem vzpomíná Petr.

pokračování na další straně...

- 1 -

Foto: Gabriela Doubek

Ze zázemí v Dobřichovicích děti vyrážely na počátku různými cestami do lesa pěšky. Ve skupince byly děti od tří let, některé i trochu mladší. „*Stavěli jsme bunkry, ukazovali si stromy i další přírodniny, stopy zvířat, vše jsme si mohli dobře osahat,*“ říká Petr, který se v lese pohyboval díky svým rodičům od útlého věku. Se školkou ZeMě vyjížděl do lesa tři roky a tři měsíce.

Foto: Gabriela Doubek

Původně skupina maminek nemyslela na to, že by pobyty na vzduchu nabízela i dalším rodičům. Když se ale Daniela Kořínková jako první ze skupiny přestěhovala do Řevnic, začalo vznikat zázemí lesní školky a dnes už i školy právě tam. Dnes tu ZeMě má sídlo, ekocentrum, srub, tee-pee, dvě jurty, maringotku s terasou a kromě školky i předškolku Klubíčko a skupinu dětí v individuálním vzdělávání na prvním stupni základní školy. „*Celkem je u nás kolem sedmdesáti dětí ve školce, třicet ve škole a třicet průvodců,*“ říká Michaela Formanová.

Když školka koupila první tee-pee začala změna na instituci a přibývaly děti dalších kamarádů, do ZeMě je ostatně stále zvykem přijímat nejen děti, ale celé rodiny. A pak děti dorostly do školního věku a bylo nutné založit školu. „*To byl opravdu velký skok, tehdy jsme se založení školy docela bály. Ale zjistily jsme, že stačí i málo. Našli jsme srub, starou hájenku kousek výš, než byl náš první pozemek,*“ říká Formanová. Do první třídy přišlo dvanáct dětí, které byly zapsané na domácí vzdělávání.

A jaké jsou děti, které prošly lesní školkou i částečně školou? „*Když naše děti opouštějí školku a jdou do školy, troufneme si říct, že mají jasno, jsou sebevědomé a zejména v sebeobsluze a ve schopnosti orientovat se ve světě někde na úrovni páté třídy základní školy. To ale neznamená, že by byly napřed, tak by to mělo vypadat běžně, ale bohužel nevypadá. Na normální základce dostanou děti hotový oběd, nemusejí mýt nádobí, uklízečka po nich uklidí. U nás se učí o sebe starat. Když někde zapomenou batoh, tak ho prostě nemají,*“ shodují se Formanová a Kořínková. „*A uznáváme, že občas musí děti při přechodu na jinou školu dohánět některé vědomosti, nemají s tím ale většinou moc problémů,*“ dodává Formanová. „*Jsou otevřené, ovšem také hůře ovladatelné mocí, a když vstoupí do nějaké autoritativní struktury, působí, jako by byly nevychované. Ale ony jsou přitom v první řadě svobodné a čekají na skutečnou autoritu, kterých je ovšem ve školství málo.*“

Mobil je pro současné děti nejoblíbenější hračkou, zjistil už **několikrátý výzkum v několikáté zemi.** Mnohým z nás už dochází, že je symbolem úplně jiné a nové úrovně komunikace, než jak si ji představuje generace čtyřicátníků či padesátníků. „*Člověk žije lokálně, ale myslí a komunikuje globálně,*“ říká švédská intuitivní pedagožka Iris Johansson o našem digitálním věku. Takže se neděsme, mobily nejsou nic, co bychom měli rychle zničit. Jsou nástrojem, s nímž je dobré umět zacházet, stejně jako s vařečkou... A přidáme ještě zcela jednoduché konstatování, že děti se učí nápodobou. Pokud tedy rodič nedá mobil z ruky ani při čištění zubů, jeho potomek napodobí a zdokonalí i tuto dovednost.

Každopádně by ale bylo při zacházení s mobily dobré vědět, že vydávají elektrotermické záření, mikrovlny. A čím lepší mobil, tím zpravidla více září, stačí si najít jeho vlastnost s ukrytou pod zkratkou SAR- Specific absorption rate (například [ZDE](#)). A teď záleží na každém z nás, kdy svému dítěti mobil dá do ruky a jaký to bude model. Je to na zodpovědnosti každého rodiče.

SLEVA NA DANÍCH

Rodiče dětí navštěvujících lesní kluby nemají - až na zcela ojedinělé výjimky - nárok na slevu na dani z příjmu za tzv. školkovné. Vzhledem k tomu, že lesní kluby nejsou mateřskou školou, dětskou skupinou ani zařízením provozujícím svou činnost na základě živnostenského oprávnění, platí v nich rodiče příspěvky na provoz nebo členské příspěvky, nikoliv školkovné. Podrobnější informace se dočtete [ZDE](#).

Jak vybrat nejlepší lesní mateřskou školu? aneb Kluby, školky a certifikáty

Foto: Gabriela Doubek

Stovky dětí se poprvé vydají prozkoumat les a možná potkají i své budoucí celoživotní kamarády už u zápisu do lesní mateřské školy či lesního klubu. **Jak vybrat nejlepší? Nabízíme malou nápovědu, na co se ve školce zeptat,** když se tam vypravíte zkoumat atmosféru a schopnosti průvodců. Není totiž nutné zůstat jen u rodičovské intuice, Asociace lesních mateřských škol (ALMŠ) za devět let své existence vypracovala systematický postup, jak dobrou školku poznat exaktněji.

„Neustále zdokonalujeme Standardy lesní mateřské školy a lesního klubu, v nich doporučujeme optimální úroveň, které by měly jednotlivé školky dosáhnout. Můžou tak získat náš certifikát kvality, který je samozřejmě důležitou informací pro rodiče. Posuzujeme například, zda školka má svá vnitřní hodnotící kritéria, personální standardy, dobrou úroveň komunikace s rodiči, kontrolní mechanismy. Pro školky je tento proces dobrovolný, ale chceme, aby si co nejvíce z nich uvědomilo, že je to dobré splnit,“ říká členka rady ALMŠ a zakladatelka certifikovaného lesního klubu Hvězdy v lese Johana Passerin.

Možná vás zarazil výraz lesní klub. Proto zkusíme vysvětlit i ten: jako lesní kluby jsou označovány všechny “školky”, které nejsou zapsané ve školském rejstříku, a tudíž nedostávají příspěvky na žáky od ministerstva školství. Naopak všechna místa, o nichž mluvíme jako o lesních mateřských školkách, už rejstřík zná a ministerstvo jim posílá peníze. Certifikát kvality od ALMŠ přitom mohou mít všechny lesní MŠ i kluby. *“Opakovaně se ukazuje, že pro školky, které splňují Standardy kvality, nejsou už zákonné náležitosti nutné pro vstup do školského rejstříku neřešitelným problémem. Certifikace je také významným krokem pro lesní kluby, protože je posune na bezpečnou a udržitelnou úroveň,“* říká Johana Passerin, která stála u zrodu Standardů kvality i jejich revize v r. 2018.

Celý obsah hodnotících kritérií si můžete přečíst [ZDE](#). Mapu lesních klubů a lesních mateřských školek nejbližších vašemu bydlišti s vyznačenými certifikovanými zařízeními lze najít na [webu Asociace lesních mateřských školek](#).

Pozvánka na workshop: VOLNÁ HRA

Volná hra je jedním ze základních kamenů filosofie lesních školek. Ale víme skutečně, co to volná hra je? Za jakých okolností si dítě skutečně svobodně hraje? Jaká je úloha dospělého při tom všem?

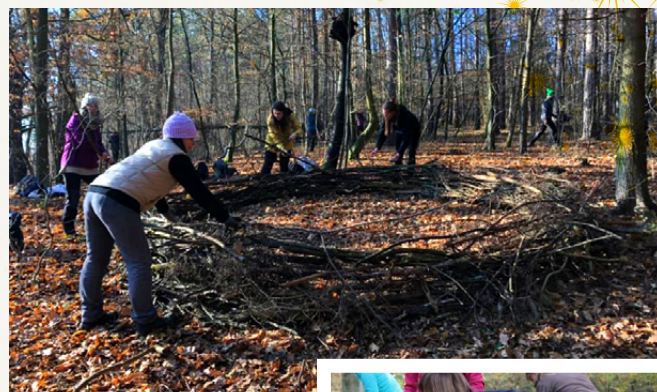
Na semináři budeme zkoumat element volné hry pomocí intuitivních her s Johanem Ahlbomem a podrobněji se podíváme na charakteristiku volné hry, její podmínky a přínosy s Johanou Passerin. Zároveň se budeme věnovat i tématu svobody a hranic, které se volné hry bezprostředně dotýká. Seminář je vhodný pro rodiče, prarodiče, průvodce, pedagogy, vychovatele a učitele všech věkových skupin, nejen předškolních dětí. [VÍCE ZDE ...](#)

Kdy a kde? 9. – 10. 3. 2019, MŠ Semínko, Toulcův dvůr, Praha 10

SVĚTOVÝ DEN LESNÍCH ŠKOLEK

První světový den lesních školek se uskutečnil loni. Také letos máme mnoho důvodů k oslavě. A to na stovce kruhů- **lesních pohovek** - po celé České republice. Nejširší veřejnost zveme v Praze do Kasáren Karlín, jinde přichystají své akce **3. května 2019** skoro všechny školky, které patří k Asociaci lesních mateřských škol (ALMŠ).

V Praze se můžou malí i velcí návštěvníci karlínských kasáren těšit na **ukázky práce školek, dětský zpěv, volnou hru, přednášky** na **“lesní pohovce”** i **“blátivou kuchyni”** s posbíráním starým nádobím. To vše doplníme o **bubenický workshop s Petrem Šušorem**, ale také o spontánní hru na donesené staré hrnce, který se změní v bubnování a workshop pro veřejnost. Součástí oslav bude i prodej kvalitní literatury nejen o výchově a vzdělávání a hluboké diskuse o přírodní pedagogice s předními českými experty.

“Co dětem přináší lesní školka? Mají děti v lesní školce nějaká pravidla a povinnosti, nebo si dělají „co chtějí“? Dokáže lesní školka připravit předškoláka na školu? Jak zvládne dítě z lesní školky přestup do běžné základní školy? Je dostatečně zajištěna bezpečnost v lesních školkách? Co dělají děti v lesní školce, když je venku zima?” to jsou nejčastější otázky, které obvykle klade širší veřejnost, říká zakladatelka jedné z prvních českých lesních školek, libereckého Lesmíru, Martina Březinová. Odpovídat na ně bude v pátek odpoledne na přednášce pro veřejnost.

Pro dokreslení celkového obrazu se v areálu kasáren budou pohybovat i děti ze dvou pražských lesních školek, z **Havránku** a **Kuchyňky**, budou objevovat prostor v kasárnách a věnovat se volné hře. Jejich průvodci budou odpovídat na dotazy široké veřejnosti, která tak může v “přímém přenosu” objevovat kvality přírodní pedagogiky.

Celosvětová oslava se i letos uskuteční ve více než dvaceti zemích světa a jejím centrem se stane švýcarský Curych, kde se uskuteční od 3. do 5. května celosvětová konference pedagogů z lesních školek. Za českou asociaci jedou do hvozdu poblíž švýcarského velkoměsta předsedkyně ALMŠ Tereza Valkounová a členka Rady Alena Laláková. **“Budeme pečlivě sdílet všechny inspirace od našich kolegů z celého světa. Stačí sledovat facebook Asociace, kam budeme přidávat zpravodajství z každého dne v podobě videopříspěvků,”** slibuje Valkounová.

V sobotu se v kasárnách uskuteční Slet průvodců z lesních školek z celé republiky. Hned po něm přijde na řadu zhruba tříhodinový workshop s názvem **Rytmus a řád v mateřské škole**. *“Seminář se bude zabývat rytmem v nás, v dětech, v sociálním organismu školky. Hledáním rytmu, který by v první řadě odpovídal potřebám malých dětí, a až následně pohodlí nás dospělých. Účastníkům přinese pochopení důležitosti přechodů mezi jednotlivými fázemi, pár říkanek a písniček pro svátek i všední den ve školce a hlavně - vyrobíme si pomůcku pro uvědomění důležitosti rytmu ve vaší školce. Prostor bude věnován také sdílení otázek z praxe účastníků,”* říká lektorka sobotního odpoledne Johana Passerin, členka Rady ALMŠ.

K dispozici bude samozřejmě i nadále blátivá kuchyně pro děti a lesní pohovka pro lenošení.

Celý program pro veřejnost je zdarma a začíná v pátek ve 13 hodin, v sobotu ve 14 hodin.

tady se sejdeme

Jsme tu pro vás! aneb Asociace si zvolila (staro)nové vedení

Na únorovém **Sletu** Asociace lesních mateřských škol (ALMŠ) dostalo mandát na dalších pět let vedení, které zastupovalo ALMŠ dosud.

“Na Sletu jsem přijala důvěru a podporu v hlasování o roli předsedkyně ALMŠ,” říká **Tereza Valkounová**, která stála už u založení Asociace před devíti roky. Stejně dlouho je v Radě ALMŠ i ředitelka pražského lesního klubu Hvězdy v lese **Johana Passerin**, kromě ní se staly radními zakladatelka a ředitelka organizace Jeden strom **Alena Laláková** a v pětičlenné Radě zasedají také dvě Moravanky - **Šárka Nekudová**, zakladatelka spolku Frank Bold Kids a brněnské LMŠ Sýkorka a Lesního klubu Medlánska a také **Klára Krchňavá**, šéfka rovněž brněnských lesních klubů Stromík, Kvítek a LMŠ Mariánka.

Slet také schválil nový rozpočet na rok 2019, na němž se podílela Rada ALMŠ a je z velké části dílem výkonné ředitelky ALMŠ **Pavly Štindlové**. Jedním z jeho pilířů jsou i příspěvky od zhruba 140 členských LMŠ a klubů. *“Pro letošek jsme jejich optimální výši propočítaly na 6 300 korun pro základní členy, respektive 5 300 pro certifikované,”* říká Pavla Štindlová. *“Doporučuji si rozpočítat roční členský příspěvek na měsíc a na dítě. Ujasní se tak i pro rodiče, jakou částkou přispívají k tomu, aby lesní školky mohly úspěšně fungovat. Členské příspěvky tvoří cca 40% zdrojů ALMŠ, zbytek pokrýváme z darů a sponzoringu,”* dodává výkonná ředitelka ALMŠ.

Podívejte se také na [složení výkonného týmu ALMŠ](#) a s čím jeho členové aktuálně pomáhají lesním školám a klubům po celé České republice.

foto z Letní školy v Toulcově dvoře r. 2016

GAYE AMUS:

„LESNÍ ŠKOLKY NA CELÉM SVĚTĚ MLUVÍ UNIVERZÁLNÍM JAZYKEM“

ALMŠ zprostředkovává zkušenosti Gaye Amus zvláště začínajícím průvodcům lesních školek, pro něž pořádá “nabitě” zážitkové semináře. Poprvé jsme se s ní setkali na [mezinárodní konferenci lídrů evropských lesních školek](#).

Narodila se v Kuvajtu, dětství i dospívání prožila v turecké metropoli Istanbulu.

Studovala strojírenství, ale rozhodla se věnovat pedagogice pro nejmenší děti. Od roku 2008 žije ve Finsku, před tím ale učila angličtinu i v Německu, Dánsku, Rakousku a Itálii, ve své praxi poznala řadu alternativních pedagogických přístupů – od Reggio Emilia, přes waldorfské školky, Montessori i přírodně-pedagogické směry. Povídání Gaye o lesních školách [zde](#).

Povídání k čaji: Koukejte na stromy a budete chytřejší.

[Proč učení venku zlepšuje školní výsledky, vůli i chování.](#)

„Lidé mají se učit, pokud nejvíce možno, ne nabývati rozumu z knih, nýbrž z nebe, země, dubů a buků, tj. znáti a zkoumati věci samy a ne pouze cizí pozorování a doklady o věcech,” napsal Jan Amos Komenský ve své Velké didaktice už před 400 lety. A dnešní výzkumy mu víc a víc dávají zapravdu. Více čtete v textu o knize **Tajemství školy za školou** na serveru [Rodiče vítáni](#).

ZÁPISY DĚTÍ do povinné předškolní docházky pro školní rok 2019/2020 se blíží

Možná už své dítě nebo dvě v lesním klubu či lesní MŠ máte, ale pokud máte doma i další pětileté, nepřehlédněte důležité novinky týkající se zápisů.

Letošní novinkou pro lesní MŠ je, že pětileté děti (tj. vzdělávané v režimu povinného předškolního roku dle § 34a), **již nemohou střídat dvě různé MŠ. Tyto děti si musí zvolit jednu MŠ a tu navštěvovat 5 dní v týdnu po dobu alespoň 4 hodin.**

Rodiče dětí narozených do 31. srpna 2014 mají povinnost zapsat své dítě do mateřské školy a to buďto k docházce, nebo individuálnímu vzdělávání. Vzdělávání v lesní MŠ má stejnou váhu jako vzdělávání v klasické MŠ, i tam lze plnit povinnou předškolní docházku. Pokud dítě v LMŠ již zapsané je, nemusíte pro další rok přihlášku znovu podávat.

Povinná předškolní docházka však má svá pravidla:

- účastní se jí všechny děti narozené do 31. srpna 2014 a starší, (odklad nástupu do ZŠ musí doporučit pedagogicko-psychologická poradna),
- realizuje se pouze v mateřské škole, včetně lesních mateřských škol (nikoliv v lesních klubech),
- probíhá každý všední den v rozsahu min. 4 hodin (tj. dítě se musí zavázat k celotýdenní docházce),
- není možné kombinovat MŠ (ani lesní MŠ a kamennou MŠ),
- není možné ji kombinovat s docházkou do lesního klubu, dětské skupiny, či domácím vzděláváním,
- pokud si rodič vybere jinou než spádovou MŠ (tj. dle bydliště), musí písemně informovat ředitele spádové MŠ, že jeho dítě nastupuje jinam.

Rodiče dětí narozených do 31. srpna 2014, kteří se rozhodnou pro **individuální vzdělávání**:

- Mají povinnost tento záměr písemně nahlásit školce, kterou si vyberou pro povinné přezkoušení dítěte (učiní-li tak před datem zápisu, nemusí se již s dítětem k zápisu dostavovat).
- Mohou pak dítě denně dávat do lesního klubu či jakéhokoliv jiného zařízení s výjimkou mateřské školy.
- Mohou kombinovat lesní klub, dětskou skupinu či pobyt doma.
- Jakmile jednou změní své rozhodnutí a z individuálního vzdělávání přestoupí do MŠ, nemohou se již na individuální vzdělávání vrátit.
- Pokud si vyberou k zápisu na individuální vzdělávání jinou než spádovou MŠ (tj. dle bydliště), musí písemně informovat ředitele spádové MŠ, že jeho dítě nastupuje jinam. Reálně se tedy posílají dva papíry: jeden spádové školce, že dítě bude evidováno v nespádové školce a druhý papír s žádostí o zápis k individuálnímu vzdělávání do vybrané školky.
- Musí počítat s tím, že pokud děti zapíší na individuálního vzdělávání jinam než do spádové MŠ, bude tato služba pravděpodobně zpoplatněna (MŠ na ni většinou od státu nic nedostane).
- Mohou požádat lesní klub, aby v případě, že je více dětí v individuálním vzdělávání zapsáno v jedné MŠ, dojednal skupinové přezkoušení dětí, v prostorách MŠ nebo lesního klubu.
- Dítě se musí k přezkoušení dostavit (dojde k němu cca v únoru, rodič bude vyzván ředitelem MŠ). Pokud se dítě nedostaví ani na druhý nabízený termín, zruší ředitel MŠ režim individuálního vzdělávání dítěte, a to s okamžitou platností.

Rodiče dětí narozených od 1. září 2014 a později mohou libovolně volit mezi lesními MŠ a lesními kluby a kombinovat docházku i s kamennou školkou.

Jak vybrat pro své dítě kvalitní lesní MŠ nebo klub? My doporučujeme ty MŠ a kluby, které jsou našimi členy a současně od nás již získaly **Certifikát kvality**. Jejich seznam naleznete [na naší mapě](#). Informace k podmínkám, které lesní MŠ nebo klub musí splnit, aby certifikát získal, jste mohli číst v únorových [lesních zprávách](#).

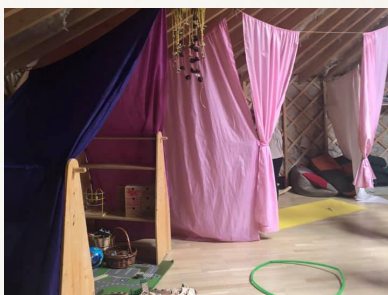

Povídání k čaji: Předáváme zkušenosti na Slovensku

Pořádáme kulaté stoly se zákonodárci a odborníky dotčených oblastí a školení zejména pro týmy zapojených partnerů, kteří je pak ve svých státech šíří dále. V březnu se kulatý stůl a školení uskutečnily na Slovensku. Čtěte [zde](#).

Jak vypadají lesní školky na Slovensku a v Litvě a v ČR

Poslední březnový týden strávil tým ALMŠ v Litvě. V rámci projektu Erasmus+ se zde uskutečnilo poslední z pěti školení, tentokrát na téma udržitelný leadership. U té příležitosti jsme pro Vás s Lenkou Hruzovou, koordinátorkou lesní školky Tramtária a předsedkyní slovenské Asociace dětských klubů, a Žilvinasem Karpisem, ředitelem organizace Lauko darželis, která provozuje tři lesní školky v Litvě, shrnuli, jak fungují lesní školky v jednotlivých zemích. Za českou stranu na otázky odpovídala Klára Krchňavá, radní ALMŠ a předsedkyně spolku Kavyl, který v Jihomoravském kraji provozuje lesní MŠ a dva lesní kluby. [Příjemné počtení!](#)

Připomínáme [Světový den lesních školek](#), budeme slavit
3. května 2019, v Praze také v sobotu 4. května,
těšíme se na vás!

Asociace lesních MŠ hledá do týmu PR koordinátora/ku

ALMŠ hledá posilu do týmu, která bude komunikovat činnost Asociace lesních MŠ a přínos lesních školek. Pozice je díky časové flexibilitě a převážující home office práci ideální např. pro rodiče dítěte z lesní školky. Více informací čtěte [zde](#).

Stravování a zahrady, starost a radost, to je náš letošní květen. Téma jídla venku nás provází už rok a my nepolevujeme, naopak. Sejeme semínka naděje, že dobroty ze záhonu letos s dětmi beztrestně uvaříme na ohni. V květnu se školní zahrady mohou připojit ke kampaním, které ukazují, jaké přínosy má zahradničení pro ně a děti.

Učíme se v lese - jíme v lese

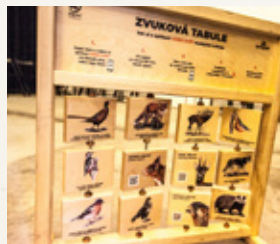
Rok se s rokem sešel a ALMŠ opět čeká měsíc ve znamení stravování venku. Před rokem jsme pořádali kulatý stůl v Senátu, kde Ministerstvo zdravotnictví naznačilo, kudy je potřeba jít. Přes náš usilovný tlak jsme se bohužel zatím nikam neposunuli. Nyní máme u příležitosti novelizace zákona o ochraně veřejného zdraví novou šanci a tak si kolečko zopakujeme, 13. května pořádá místopředsedkyně Senátu Miluše Horská kulatý stůl na téma stravování venku. ALMŠ se podařilo v rámci projektu podpořeného Visegrádským fondem pozvat odbornice ze Skotska, které školí vaření venku v souladu s evropskou legislativou. Nově budeme řešit i stravování v lesních klubech. Navrhovaná novela zákona o ochraně veřejného zdraví totiž, zdá se, zakazuje manipulaci s jídlem mimo budovy úplně všem. Celý článek k přečtení [zde](#).

Květen je měsíc ŠKOLNÍCH ZAHRAD <https://www.mesicskolnichzahrad.cz/>

Lesní školky nejsou jen v lese. Řada pečuje také o kulturní krajinu - záhon, herní prostor okolo zázemí, stromy. Se svátkem školních zahrad můžeme široké veřejnosti říci, že nejsme divoši z lesa. Učíme se venku a zahrada je nám k tomu dobrým pomocníkem. Ke kampani "[měsíc školních zahrad](#)" se lze připojit různě, třeba poslat pohlednici do školky v sousedství. Doporučujeme také [konferenci o zahradní pedagogice](#), kterou pořádá ekocentrum Chaloupky.

Slavili jsme světový den LMŠ

Oslavili jsme Světový den lesních MŠ. Část týmu na mezinárodní konferenci lesních školek v Curychu, část týmu spolu se dvěma školkami a veřejností v karlínských kasárnách. Pršelo všude (hurááá) a bylo najednou i docela chladno. A tak jsme se v Praze zahřáli stavbou lesní pohovky, na bubenickém jamu s Petrem Šušorem, nebo na intuitivních hrách s Pavlem Kraemerem. Kdo nestihl přijít letos, může si poznamenat 3. května 2020 a nyní si projít naše zmoklé oslavy i obrazem [v Praze](#) a v lesích [u Curychu](#).

Asociace lesních MŠ hledá do týmu PR koordinátora/ku

ALMŠ hledá posilu do týmu, která bude komunikovat činnost Asociace lesních MŠ a přínos lesních školek. Pozice je díky časové flexibilitě a převažující home office práci ideální např. pro rodiče dítěte z lesní školky. Více informací čtěte [zde](#).

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Vyrážíte s dětmi na výpravu s batohy na zádech? Pak doporučujeme ke čtení článek o tom, jak správně vybrat batoh dětem tak, aby jim nepoškodil záda. Výlet bude také dobrou prevencí před rostoucím počtem hodin, které děti tráví u obrazovky. V lesních školkách mají děti od médií odstup, ale zároveň neděláme, že neexistují. V souvislosti s riziky, která se v médiích mohou skrývat, se o tomto tématu začíná stále více mluvit a ukazuje se potřeba větší informovanosti a prevence v této oblasti. Na toto téma bude nejen článek, který připomene základní potřeby dětí, ale také nová kniha dánské pedagožky Helle Heckmann. Ta svou knihu pokřtí na konci července na Letní škole, kde budete mít možnost poznat ji osobně, a zeptat se ji na všechno co vás k tématu zajímá. **Jste zváni - nyní je [přihlašování na Letní školu otevřené všem zájemcům](#).**

Za celý tým Asociace lesních MŠ vám přejeme pohodové léto!

Jak vybrat dětský batoh

Asociace lesních mateřských škol již několik let spolupracuje s českým outdoorovým výrobcem, firmou BOLL, který se specializuje na výrobu batohů. Požádali jsme je tak o několik tipů, na co se zaměřit při výběru batohu pro školkové děti.

Doporučení sepsala Vendula Seifertová, která vidí do celého procesu výroby takového batohu BOLL v každém jeho detailu, a dokáže tak poradit, jak vybrat ten správný batoh přesně na míru všem malým objevitelům.

I letos jsme pro naše členy a rodiče dětí z členských lesních klubů a MŠ vyjednali **slevu ve výši 20%**. Při nákupu zboží BOLL vyplňte slevový kód **ALMS2019**. Kód je přenosný, sleva se vztahuje jen na jednu registraci v e-shopu. Sleva je platná do 31. října 2019.

Děti a obrazovky

Argumentů pro pobyt venku není nikdy dost. Proto si přečtěte **článek** na téma děti a média, kde se dozvíte, jak pobyt venku dětem svědčí a napomáhá jejich zdravému vývoji podle doporučení Světové zdravotnické organizace. „Den má 24 hodin. A pokud dítě tři hodiny stráví před obrazovkou, znamená to, že tento čas chybí někde jinde. Zasáhne tak třeba do aktivit, které pediatři a psychologové označují za klíčové: pohyb, poznávání a kvalitní spánek. A to jsou aktivity, jejichž pozitivní vliv na zdravý vývoj dítěte je dostatečně prokázán.“

newsletter Asociace lesních mateřských škol

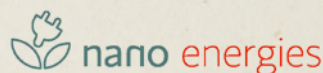
Co přináší lesní školka dětem?

Často potřebujete vysvětlit vašemu nejbližšímu okolí, proč jste se rozhodli dát své dítě do lesní školky?

Inspirací pro jednoduché ale zásadní argumenty vám může přinést tento [článek](#). Čerpá z užitečné [publikace Petra Daniše](#), který shrnuje výzkumem doložené přínosy pobytu v přírodě. Mezi hlavní přínosy patří dostatek pohybu, podpora psychického zdraví (regenerace pozornosti, méně stresu) a také dobré vztahy s lidmi.

Když elektřina, tak z obnovitelných zdrojů

Navázali jsme spolupráci s [Nano Energies](#). Sdílíme totiž společný cíl - když už musíme používat elektrickou energii, tak ideálně z obnovitelných zdrojů. Pokud byste tento cíl rádi podpořili, napojte svou domácnost na [elektřinu Nazeleno](#). Udělejte to nejlépe přes [online objednávku](#) a když do poznámky napíšete „Lesní MŠ“, pošlete Asociaci lesních MŠ menší provizi. Kdyby vás zajímalo, jak to v Nano Energies funguje, mrkněte určitě i na jejich [blog](#) nebo [Facebook](#).

Jak správně oblékat dítě do lesa

Plánujete pořízení výbavičky do lesa? Přinášíme článek se základními pravidly. Hlavním předpokladem pobytu dětí venku za každého počasí je, že mají svoje tělíčko v teple a suchu. Nemusí kvůli tomu zůstat v pohodlí domova. Oblečením toho lze docílit také. A taková zkušenost se dětem v životě může velmi hodit – umět se obléci do jakýchkoli podmínek znamená velkou svobodu a soběstačnost. Odměnou jsou nezapomenutelné okamžiky v přírodě, které umí vykouzlit třeba voda, bláto nebo led. Tipy na jednotlivé vrstvy s návodem, jak mají fungovat, najdete spolu se slevou na funkční oblečení firmy Didriksons [zde](#).

Slevy pro děti z lesních školek

Mezi členské výhody ALMŠ patří mj. **významné slevy** na vybavení do přírody. K již tradičním slevám na batohy a spacáky od **Bollu** a termoskám od **Thermosu** přibýlo letos v létě zvýhodnění na funkční rostoucí (!) oblečení od firmy **Didriksons**. Slevové kódy na vyžádání ve Vaší členské LMŠ či lesním klubu.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

ZÁŘÍ

2019

newsletter Asociace lesních mateřských škol

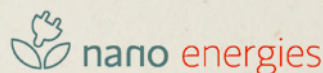
Co přináší lesní školka dětem?

Často potřebujete vysvětlit vašemu nejbližšímu okolí, proč jste se rozhodli dát své dítě do lesní školky?

Inspirací pro jednoduché ale zásadní argumenty vám může přinést tento [článek](#). Čerpá z užitečné [publikace Petra Daniše](#), který shrnuje výzkumem doložené přínosy pobytu v přírodě. Mezi hlavní přínosy patří dostatek pohybu, podpora psychického zdraví (regenerace pozornosti, méně stresu) a také dobré vztahy s lidmi.

Když elektřina, tak z obnovitelných zdrojů

Navázali jsme spolupráci s [Nano Energies](#). Sdílíme totiž společný cíl - když už musíme používat elektrickou energii, tak ideálně z obnovitelných zdrojů. Pokud byste tento cíl rádi podpořili, napojte svou domácnost na [elektřinu Nazeleno](#). Udělejte to nejlépe přes [online objednávku](#) a když do poznámky napíšete „Lesní MŠ“, pošlete Asociaci lesních MŠ menší provizi. Kdyby vás zajímalo, jak to v Nano Energies funguje, mrkněte určitě i na jejich [blog](#) nebo [Facebook](#).

Jak správně oblékat dítě do lesa

Plánujete pořízení výbavičky do lesa? Přinášíme článek se základními pravidly. Hlavním předpokladem pobytu dětí venku za každého počasí je, že mají svoje tělíčko v teple a suchu. Nemusí kvůli tomu zůstat v pohodlí domova. Oblečením toho lze docílit také. A taková zkušenost se dětem v životě může velmi hodit – umět se obléci do jakýchkoli podmínek znamená velkou svobodu a soběstačnost. Odměnou jsou nezapomenutelné okamžiky v přírodě, které umí vykouzlit třeba voda, bláto nebo led. Tipy na jednotlivé vrstvy s návodem, jak mají fungovat, najdete spolu se slevou na funkční oblečení firmy Didriksons [zde](#).

Slevy pro děti z lesních školek

Mezi členské výhody ALMŠ patří mj. **významné slevy** na vybavení do přírody. K již tradičním slevám na batohy a spacáky od **Bollu** a termoskám od **Thermosu** přibýlo letos v létě zvýhodnění na funkční rostoucí (!) oblečení od firmy **Didriksons**. Slevové kódy na vyžádání ve Vaší členské LMŠ či lesním klubu.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

ŘÍJEN

2019

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Pozvánka na seminář: **Volná hra** s Johanou Paserin a lektorem intuitivní pedagogiky Johanem Ahlbomem

Volná hra se skloňuje v souvislosti s lesními školkami ve všech pádech. Jaký má ale tato metoda vliv na vývoj dětí, a jaká je přitom role dospělého? To se dozvíte o víkendu **2. - 3. listopadu** od lektora intuitivní pedagogiky Johana Ahlboma. Společně s Johanou Paserin povedou seminář na téma volná hra. *"Všichni toužíme po svobodě a volnosti, ale jsme omezovali příkazy a zákazy. Seminář o volné hře bude setkáním s tématem svobody a hranic. Bude o dětství a dětském pohledu na svět, o tom, co má pro děti cenu a na co je ještě času dost. Úkolem odpovědného průvodce je vytvářet co nejlepší podmínky pro dětství, a tedy i pro dětskou hru,"* říká Johana Paserin. Johanovy hry pomohou dostat se do kontaktu se sebou samými. Právě takové dospělé totiž chtějí děti vedle sebe mít, aby si mohly hrát. Informace a přihlášky [zde](#).

Domeček pro skřítku Lasseho

Stavíte s dětmi domečky pro lesní skřítky? Spřátelená firma **Didriksons** vyrábějící bytelné oblečení na ven připravila pro děti 300 skřítků, kteří se mohou dostat až k vám do domečku. Stačí [poslat fotku domečku](#) a skřítek Lasse doputuje i za vámi. Nezapomeňte, že právě od firmy Didriksons je dojednaná **20% sleva** na nákup v eshopu – požádejte ve své školce o slevový kód.

Rozhovor s Fredem O. Dolnadsonem nejen o metodě **Original play**

Fred O. Donaldson si více než 35 let hraje jak s lidmi, tak i volně žijícími zvířaty (např. vlky, delfíny a medvědy). Pracoval s dětmi se speciálními potřebami, s dětmi z gangů i s dětmi žijícími na ulici, kdy s nimi pomocí hry sdílel svět beze strachu, agrese a pronásledování. Na základě svých zkušeností vyvinul metodu Original play ([Prahra](#)). Tato metoda je uznaná UNICEF jako prevence násilí a rozvíjí sociální dovednosti, odbourává strach a agresi a pomáhá v každodenním životě navazovat komunikaci na bázi důvěry. Rozhovor s Fredem O. Donaldsonem najdete [zde](#).

Řekněte si koordinátorům svých školek o **slevové kódy** na batohy, termosky i oblečení

Do 31. 10. můžete využít slevu 20 % na batohy a spacáky, a další vybavení do přírody i do města od českého výrobce Boll. V eshopu stačí při nákupu vyplnit slevový kód ALMS2019 – pozor sleva se vztahuje jen na jednu registraci v e-shopu. Nákupem přímo podpoříte i ALMŠ.

Do konce roku pokračuje také spolupráce s Thermos – výrobcem termosek. Sleva od Thermos pro členské školky je ve výši 11 % a stačí v eshopu zadat slevový kód ALMS-1909. Část z tržby bude rovněž poukázána ALMŠ pro podporu její činnosti.

Navázali jsme spolupráci také se zástupci osvědčené outdoorové značky Didriksons. Přečtěte si jejich doporučení, jak obléci děti na podzim a v zimě do lesní školky a využijte nabídku slevy 20 % s kódem ALMS2019 (sleva se vztahuje i na výrobky pro dospělé).

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

LISTOPAD

2019

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Tipy na podzimní hraní

Podzimní čas nám nachystal barevnou podívanou, a i když je sychravo, stojí za to vyrazit za dobrodružstvím. Hra venku (nejen) dětem svědčí, podporuje imunitu a rozvíjí kreativitu hry. Navíc pobyt v přírodě snižuje stres a zvyšuje dobrou náladu. Zkuste stopovanou, poznávání mikrosvětů nebo třeba veverku z listů. Tipy na podzimní hraní v článku [zde](#). Tak se dobře oblečte a hurá ven!

Knížka Nejlepší hry z lesních školek

Kniha je plná her, které se osvědčily v lesních školkách. Některé jsou známé a rozšířené, jiné originální a neobvyklé. Knížka byla napsána za velké pomoci lesních školek, které se podělily o hry, které s dětmi opakovaně hrají. Náměty ke hrám ocení i rodiče – řadu z nich lze totiž zkusit i s vlastními dětmi, velká skupina není podmínkou. V knížce najdete, jak hry s dětmi rozehrát, jak vytvořit vhodné prostředí, zajistit potřebné pomůcky a nastolit dobrou atmosféru.

Rozhovor s průkopníkem intuitivní pedagogiky Johanem Ahlbomem

Johan Ahlbom je švédský pedagog a průkopník intuitivní pedagogiky, který přijal pozvání Asociace lesních MŠ do České republiky. Společně s Johanou Passerin vedl [seminář Volné hry](#) v Brně. Johan pracuje se žáky s ADHD, drogově závislými, ale pomáhá i v boji s nejrůznějšími raráškami a strachy. [V rozhovoru](#) se dočtete, co je jedním z principů intuitivní pedagogiky, tedy jak být vzorem pro děti. Také se dozvíte o důležitosti hry v každodenním životě dětí a pedagoga. *“V dětství si nehrájeme proto, abychom uspěli, ale chceme se ujistit, kým vlastně jsme. Když půjdeme ještě o krok dál, dovolím si tvrdit, že hra bez pravidel, které vytvořili dospělí, je základem pro budoucí kreativitu. A abychom mohli dítěti porozumět, musíme rozumět nejprve sami sobě, a to včetně svých vlastních stinných stránek”,* říká mimo jiné v rozhovoru Johan Ahlbom.

Lesní školka Dítě v lese slavila v říjnu 10 let

Ve středočeských Mokrovratech najdete lesní školku, která nejednou pomohla vytvořit dobrý obraz o lesních školkách v očích veřejnosti. Jak vypadá a kdo za jejím vznikem stojí se dočtete [v článku](#).

Blíží se vánoční čas

Ještě se brouzdáme v podzimním listí, ale pomalu a jistě je znát, že se blíží vánoční čas. Jak toto období s dětmi slavíte? Máte nějaké tipy na výrobu originálních vánočních dárců? Budeme moc rádi, když se o ně s námi podělíte a napíšete nám (denisa.dvorakova@lesnims.cz). Některé z nich bychom poté zveřejnili i pro ostatní rodiče v prosincovém newsletteru.

Řekněte si koordinátorům svých školek o **slevové kódy na termosky i oblečení**

Do konce roku můžete využít slevu od výrobce kvalitních termosek na pití i jídlo firmy Thermos – pro členské školky ve výši 11 %, stejná část z tržby jde také na podporu činnosti ALMŠ. Pokračuje i spolupráce s osvědčenou outdoorovou značkou Didriksons, kde můžete využít slevu 20 %, a to i na výrobky pro dospělé. V proměnlivém podzimním počasí se hodí znát také [tipy](#), jak v tomto období obléci děti do lesní školky.

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

PROSINEC

2019

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Světla ubývá, les usíná, venku i uvnitř v nás se rozprostírá ticho. Klid a načerpání sil je dar přicházejícího času – Adventu. V lesních školkách to nejsou prázdná slova, v prosincové přírodě lze tento vzácný poklad najít. Zábavy si lze koupit mnoho, ale ticho..? S posledními zprávami letošního roku bychom vám nejraději poslali právě tento dar. Snad k tomu přispějí náměty na trochu jiné Vánoce a dárky, než jaké se hlasitě ozývají z obchodů. Přejeme vám klidný adventní čas s vašimi blízkými, sami se sebou, ve zdravé hojnosti a vděčnosti.

„Půůjdeme spolu.....“ do Sedmihorek!

I když se to zdá daleko, připravujeme již **OSLAVY MEZINÁRODNÍHO DNE LESNÍCH ŠKOLEK**. Na prodloužený víkend **1. - 3. května 2020** se sejdem v kempu [v Sedmihorkách](#). Těšíme se na celé rodiny lesoškolkových dětí, průvodců i koordinátorů. Doporučujeme [objednat si ubytování](#) již nyní, pokud budete chtít spát v chatičce (při objednávce uveďte heslo „Lesní školky“). V pátek odpoledne proběhne Slet, v sobotu budeme sbírat kilometry a v neděli společně slavit. Prosíme o vyplnění [tohoto krátkého dotazníku](#), který nám moc pomůže s dalšími přípravami. **Těšíme se!**

Jedno biotričko do dětského domova, jedno pod stromček

Ukažte světu, co jste namalovali. Tričko z biobavlny, které [Malovalo](#) ekologicky potiskne vašimi obrázky – to se nosí s hrdostí. A darujte radost a kousek své pozornosti i dětem do dětských domovů. [Jen jedno tričko](#) může změnit jeden dětský svět. I díky vám.

Zaujalo nás: Akce pro klima

Na stránkách [PROPLANETU.CZ](#) najdete informace o tom, jak ulehčit přírodě a zamezit činnostem, které planetu zatěžují. Dočtete se mimo jiné doporučení změnit dodavatele elektřiny z obnovitelných zdrojů. Pokud se rozhodnete pro Nano Energies, podpoříte tím i činnost ALMŠ. Newsletter pracovní skupiny pro Přírodu při World Forum Foundation v angličtině najdete ke stažení [zde](#).

- 1 -

WORLD FORUM
FOUNDATION™

LESNÍ ZPRÁVY PRO RODIČE

PROSINEC

2019

newsletter Asociace lesních mateřských škol

Jak si děti myjí ruce v zimě?

Během zimního období mohou přijít otázky na každodenní fungování v lesních školkách. Mezi jedny z nich patří, jak si děti myjí ruce, když jsou většinu dne venku. Pokud jsme v terénu, používáme donesenou pitnou vodu a ekologické mýdlo. Vodu udržíme přiměřeně teplou, pokud si pořídíme pumpovací várnice na čaj. Také v zázemí je k dispozici mýdlo a tekoucí voda – buďto z vodovodu nebo opět v nádobách s výtakovým ventilem. Více informací najdete [zde](#).

VYHLÍŽÍTE JEŽÍŠKA?

Didřísek připravil **VÁNOČNÍ SOUTĚŽ PRO DĚTI Z LESNÍCH ŠKOLEK** o set **rukavic a ušanky DIDRIKSONS**. Vyfoťte se, jak venku vyhlížíte Ježíška. Dejte LIKE facebookové stránce [Didriksons1913 CZ & SK](#) a vaši fotografii odešlete do zprávy. Soutěž trvá do 31.12. 2019. Slosování fotografií proběhne 6.1. 2020.

Thermos má v nabídce několik nových produktů – nové termotašky a motivy, barevná provedení termosek či termosky na jídlo s větším objemem a lžičkou. K dispozici je i nové pítka na dětské termosky. Rozšířen byl i sortiment náhradních dílů. **Sleva 11 %** platí do 31. prosince 2019. Část z tržby bude poukázána pro podporu činnosti ALMŠ.

Pod stromečkem udělají radost také knížky, které má v nabídce **nakladatelství Kazda**. Na jejich stránkách najdete populárně naučnou literaturu ale také krásné knihy pro děti, a to zejména s přesahem k budování vztahu a respektu k přírodě. Pro členy ALMŠ je k dispozici mimořádná **sleva 20 %** na vše a **15 %** na zlevněné tituly, kterou uplatníte na [e-shopu](#) do 31.12.2019.

